

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
SZÉCHENYI-UTCA 45. — WAGNER ÉS SZELÉNYI NYOMDA.
A LAP MEGJELEN MINDEN SZERDÁN ÉS SZOMBATON.

Felelős szerkesztő:
RUTIKAY MENYHÉRT.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Egész évre 5 frt. Félévre 2-50 frt. Negyedévre 1-25 frt.
Egyes szám ára 7 kr.

Október 6.

Sötét, gyászos nap! Vérrel írva be történelmünkbe; bitófával jelelve meg... Csak borzalmát enyhítette a sebet hegesztő, békítő idő; csak a földet áztató piros vért takarta el a pázsitos fű, csak a gyalázat fáit döntötte le az engesztelődés, csak a hurokvető hóhér alakját fődte el a feledés ködfátyola.

A nap emléken most is sötét, most is gyászos, a magyar szabadságharcz nagypénteke.

Negyvenkilenc év zajlott azóta el hazánk fölött, mióta ez a nap borzalmát odairta a magyar égre, magyar szivbe, egykor a kéz ökökre zárult a gyásznapi emléken; elfojtott bosszu szisszent föl a befogott ajkakon; tehetetlenség könyneit törölte titkon a honfi kéz...

Ugy volt s ezt megtiltani születhett-e zsarnokság?

Sokat feleedtünk azóta. Békülő jobunk kinyújtánk. S a mivel a kényszer helyzetben megelégedtünk, arra, mint szebb jövőnk megérdemelt jogos örökségének foglalójára, reménykedve nézünk ma.

Az ökökre zárult kéz munkában fárad, versenyben izzad. Az elfojtott bosszunak kihamvadtak lángjai: tehetetlenség könye nem hull többé poharunkba.

Azok a golgotai gyalázatfák ott az aradi téren megjelennek még e napon szemünk előtt.

De a tizenháromnak sirja fölött fény ragyog e szóba folyva össze: feltámadás!

Az áldozatok meggyalázni vélt alakjai ott Arad piacán a szabadság szobrára mutatnak. A halhatatlan igazság kiabrázolt alakja az a szobor. Néma bár, de hősök lelkétől élet gerjed ajkán, kiáltva fényes délben, zordon éjszakán: Szeresd hazádat, mint ezek!

Mint ezek!...

Ha a haza sorsa oly szent kötelességül áll majd előttünk, mint az aradi vértanuk emléke elénk állítja. Ha kicsinyes személyi érdekek elnémulnak majd az előtt a szent kötelesség előtt. Ha az önértzet lelke dobogtatja majd keblét az ifjunak, midőn az életbe lép, a férfinak, midőn érdemet keres.

Ha a becsület nem bálványképekben imádtatik. Ha a tisztességes munka teszi nemessé a munkást. Ha a haza neve lesz majd az, melynek hallására

azt kiáltjuk: *mindent ezért!* Ha száműzött lesz a hitvány hizelgés; kitagadott a hólyagként fölfújt álhazafiasság; megvetett a köznyugalom fölzavarásában utazó lovagiasság, ha új vér ömlik az erekbe, új szellem gyújt világot az agyban; új vér, mely ott az aradi téren egykor kiomltotal rokon, új szellem, mely az október hatodiki vértanuk sirjából kitörttel testvér: akkor lesz a dicső föltámadási nap!

Mi Aradon tizenhárommal halt meg, csak e haza millióiban támadhat föl.

Gyászünnepet ülünk holnap. Holnap október 6-án. Ne keseregni menjetek ez ünnepre. A köny, a gyáva remény vesztett sziv tulajdona! Fölöttetek a halhatatlan tizenháromnak lelke lebeg. Leheljetekek e lélekből!

Karcolatok.

— A t. Házból. —

Budapest, 1897. okt. 4.

A magyar parlamentnek nincsen párja széles e világon; tagjai mind a legkiválóbb (!) emberek, legönzletlenebb hazafiak, szorgalma, tevékenysége pedig párját ritkítja; serény-sége, működésének alaposága és gyorsasága utólrérhetlen: teljes egy hónap alatt már két alelnököt választott.

Milyenek az emberek! nem tudják fel fogni érzszel, mi a szép, mi a nagy, mi a fenséges; nincs érzékek, kihalt belőlök a csodák iránti bámulat; csak így érthető, hogy a mikor Bánffy, az *Ur kinyilatkozta* a magyar parlament *Szinaj hegyén a követendő tant: hat napon át nyugodjál csak és a hetedikén fanyalodhatsz a munkára*: senki sem borult térdre az Urnak az Ó színe előtt, sőt akadtak pártütők, kik zugolónl mertek Bánffy, a képviselőség élet és halál hatalmas Ura előtt, — dicsértessék az ő nagy neve!

Avagy nem dicséretes dolog-e, hogy Bánffy hozzájárulása mellett okt. 6-án nem tart a képviselőház ülést?! Mert ne felejtsek, uraim, hogy október 6-ika a Bánffy féle kalendáriumban a rebellesek napja! Lán, az obstrukció igen jó mumus arma, hogy akaratlanul bár, de Bánffy is járuljon hozzá egy nemzeti gyásznapi megünnepléséhez!

Vajjon nem tánczoltatnak-e meg vele ezért Bécsben egy „Weaner“ waltzert, de amugy — kamarillásan?!

Ellenzéki.

Vidéki városok bajai.

Több alkalommal megemlékeztünk már a vidéki városok nehéz helyzetéről. Elmondottuk, hogy a vidéki városok lokális ügyeik s az állami feladatok teljesítése miatt erejüket meghaladó terheket viselnek.

Nemcsak Miskolczról, de az ország minden vidéki városából felhangzik ez a panasz-

szó és nincs senki, a ki a bajon segítsen. Most Győr szabad királyi város a városok anyagi helyzetének javítása végett az országgyűlés képviselőházához és a magyar kir. pénzügy-miniszterhez feliratot intézett s azt Miskolcz város közönségének is megküldötte.

Egygyel több kiáltó szó a pusztában! Mert bizonyos, — tények egész sorozata igazolja — hogy kormányférfaink, ha szóval elismerik is a vidéki városok kulturális és nemzet politikai fontosságát, azokért vajmi keveset, vagy éppen semmit sem tesznek.

Evről-évre megújul a panasz, hogy a vidéki városok olyan terheket viselnek, a melyek mellett csak vegetálnak, de előre nem haladhatnak. Cikkek jelennek meg erős vidéki szempontok teremtése érdekében. Egyik-másik kormányférfi hangoztatja is a vidéki városok sokodalu fontosságát, de annyi az egész, hogy legfőlebb annak vagy amannak a városnak licitáció útján, drága áron adnak egy szivar- vagy dohánygyárat vagy építenek benne egy-egy igazságügyi vagy postapalotát. Ezzel aztán ki van merítve a kormány városi politikája. Pedig tagadhatatlan, hogy a magyarság ügye, Magyarország konszolidációjának nagy kérdése a városokon fordul meg. Ezek azon központok, azon erősségek, honnan a magyar kultúra intézheti az ő hódító hadjáratát.

Természetes, hogy az ilyen hadjáratához nemcsak szellemi, hanem anyagi erő is kell. S ez nincs meg a legtöbb vidéki városnál.

Miért nincs meg? Elmondja Győr szabad királyi város közönsége az ő feliratában, a melyet ime itt közlünk egész terjedelmében:

Mélyen tisztelt Képviselőház!

Az ipar és kereskedelem gazdasági és társadalmi jelentőségének emelkedése a városokat ma már a nemzeti élet legfontosabb elemeivé tette.

A mily mértékben emelkedett azonban a városok jelentősége, ép oly arányban fokozódtak azok az igények, a melyeket az állam és a társadalmi élet elsőrendű tényezőihez fűznek.

Ámde ezek az igények oly terheket rónak a vidéki városok lakosságára, a melyeket önerejükkel elviselni alig képesek.

A magasabb közművelődés, a közbiztonság és közegészségügy számtalan oly intézmény létesítését követelik, a melyek nem csupán helyi érdekűek, hanem országos érdekek előmozdítására is szolgálnak.

Iskolák, laktanyák, kórházak építése, közlekedési eszközök fentartása, csatornák létesítése s a közegészség és humanizmus sokféle intézményei első sorban állami szükségleteket elégítenek ki, — az ujonczozás, katonai beszállásolás s a közvetett adók és illetékek behajtása pedig mindig oly ténykedések, a melyeket a városok kizárólag az állam érdekében teljesítenek.

S mindezen intézmények létesítése s ténykedések ellátása körül a városok egyedül saját erejükre vannak utalva.

Intézményeket létesítenek állami czélok előmozdítására adózó polgáraik vagyonából és teljesítik az állami közigazgatás teendőit saját házi pénztáraikból fizetett

tisztviselőik által a nélkül, hogy az állam ezen költségekhez valamivel hozzájárulna.

Nem csoda tehát, ha a vidéki városok legnagyobb része súlyos adósságok terhe alatt nyög, a melyeknek kamatait és törlesztési hányadait csakis magas községi pótdadó által képesek fedezni.

Városaink legnagyobb része ugyanis nem rendelkezvén akkora vagyonnal, hogy annak jövedelméből a fejlődésükhöz szükséges beruházásokat fedezni tudják, kénytelenek szükségleteiket hosszabb lejáratu kölcsönök útján beszerezni, a melyeknek kamatai és törlesztési hányadai az évi költségelirányzatokban nyerik fedezetüket.

Ezen kölcsönök sulya azonban már-már elviselhetetlen teherként nehezedik a városi adózók vállaira.

A városi kölcsönök ugyanis legtöbb esetben pénzintézetektől szereztetnek be, a melyek azokat községi kötvényeken, illetve ezek értékénél jóval alacsonyabb árfolyam mellett bocsátják a városok rendelkezésére.

De súlyosan nehezedik ezen kölcsönök a városok háztartására különösen azért, mert a pénzintézetek az évi annuitásban a kamaton felül változatlan és magas százaléku jutalékot is szednek, ezen felül a tőke konvertálását 1—3% kártérítési összeg kikötésével megnehezítik, sőt a később felmerülő kölcsönöket a pénzügyi helyzettel semmi módon meg nem alkotható, folytonosan emelkedő törlesztési és kamatláb mellett hajlandók csak rendelkezésre bocsátani.

Ily körülmények között keresve keresünk a módot, a mely az adóssággal terhelt vidéki városok súlyos pénzügyi helyzetét javítani alkalmasnak mutatkozik.

S a lehető módok közül a legcélszerűbbnek azt találtuk, ha a városok kölcsönöiket saját maguk által kibocsátott községi kötvények útján szereznék be; melynek minden esetre olcsóbb és kevésbé súlyos feltételei mellett még azon előnye is volna, hogy a törlesztési részletek és kamatfizetés utólagosan volnának teljesíthetők.

Ezen megoldási módot azonban felette hátrányosan befolyásolja az a körülmény,

hogy a városok által kibocsátott községi kölcsönkötvények a fennálló törvények szerint adó-, bélyeg- és illetékkötelesek.

Mélyen tisztelt Képviselőház!

Budapest székes főváros újabb beruházásaihoz szükséges kölcsönének kötvényei az 1889. évi XXXII., 1894. évi XX. és az 1896. évi XVII. t.-cz. szerint bélyeg- és adómentességben részesülnek, mert — miként a törvényjavaslatok indokolása mondja — a főváros vízvezetékek, csatornák, iskolák, kórházak és egyéb egészségügyi intézmények, új vásárcsarnokok, laktanyák, közigazgatási hivatalos helyiségek építési költségeit fedezi, a mely beruházások fogantatását úgy közegészségügyi, mint kulturális érdekek tették szükségessé, tehát országos szempontból is követve támogatást igényelnek.

Távol áll tőlünk, hogy a főváros fejlődésére irányuló törvényhozási intézkedéseket ferdesszeggel nézzük, avagy éppen felpanaszoljuk, — de ha tekintetbe vesszük, hogy ugyanazon indokok, a melyek a fővárosnak nyújtott kedvezmények megadása mellett felhozatnak, a vidéki városokra nézve is teljes mértékben fennállanak, önkénytelenül azt a kérdést kell felvetnünk, miért nem részesíti az állam ugyanazon kedvezményben a sokkal kedvezőtlenebb viszonyok között levő vidéki városokat is?

S ennek a kérdésnek felvetése részünkről ezuttal annál jogosultabb, mert ép az újabb időben tervezett fogyasztási adóreform által a vidéki városok ismét oly jövedelem-forrástól fosztatnak meg, a melyre fennálló adósságaik törlesztéséhez eddig mint biztos alapra számítottak.

Méltányosnak és igazságosnak tartjuk tehát, hogy az állam legalább segédkezet nyújtson ahhoz, hogy a vidéki városok pénzügyeiket rendezhessék, különösen pedig hogy terhes adósságaikat kevésbé súlyos feltételek mellett konvertálhassák s ezáltal adózó polgáraik már-már elviselhetetlen terheik könnyíthessenek.

Miután pedig meggyőződésünk az, hogy a városok adósságainak konvertálása legcélszerűbben községi kötvények kibocsátása útján eszközölhető, — tekintve, hogy

ezen konvertálási mód egyedüli hátránya a községi kötvények adó-, bélyeg- és illetékkötelezettségében rejlik.

Azon tiszteletteljes kérelemmel járulunk a mélyen tisztelt képviselőház elé, méltóztatassék a m. kir. kormányt oly értelmű törvényjavaslat benyújtására utasítani, mely szerint a vidéki városok által kibocsátandó községi kölcsönkötvények és ezek kamatszelvevényei, tőke, kamat- és járulékadó, úgy általános jövedelmi pótdadó, avagy netalán ezek helyébe lépő bármi néven nevezendő adók, továbbá bélyeg- és illetékmentességben részesüljenek és óvadékképeseknek kijelentessenek.

* * *

Eddig a felirat. Elmondhattuk volna mi is ezeket és velünk még igen sok vidéki város.

Meg vagyunk róla győződve, hogy azt Miskolcz város is magáéva teszi.

Magunkról.

Az évnegyedek eljövételének alkal-mával tapasztalhatták olvasóink, hogy mi a *magunk érdekében* „előfizetési felhívás“-ok közlésével nagyon ritkán alkalmatlankodtunk; a *magunk javára* nem akartuk lapunknak a közérdek által igénybevett szük hasábjait lefoglalni.

Nem tettük ezt azért, mert előfizetőink folytonos szaporodása és lapunk iránt való meleg érdeklődése ezt fölslegessé tette.

S miért ez a meleg érdeklődés?

Bizonyára azért, mert az olvasóközönség belátta, hogy lapunk immár hetedik évi fenállása óta nemes buzgalommal, fokozott lelkesedéssel küzdött ama szent eszméknek megvalósítása érdekében, melyeket programjában kijelölt s mely eszméknek végczélja: *Magyarország függetlensége, állami önállósága és szabadsága.*

Folt, a mely tisztit.

— A „Szabadság“ eredeti tárczája. —
— A szintársulat bemutató előadása. Szombat, október hó 1. —

A siker meg van és talán továbbra is meg lesz.

A szintársulat bemutató előadása hatás tekintetében, ha nem is részleteiben, de általánosságban kedvező eredménnyel végződött: megnyerte úgy a sajtó, mint a nagyközönség tetszését.

Midőn a spanyol drámairó „Folt, a mely tisztit“ szinműve a bpesti nemzeti színházban előadásra került, érdeklődéssel vártam az ujságok bírálatait Echezaray e művéről, érdeklél olvastam Márkus Emilia diadalát, melyet a Matilde szerepében aratott s kíváncsian tekintetem a darab miskolczi előadása elé.

Őszintén szólva, zajosabb sikert vártam azok után, a miket a darabról olvastam.

Nagyon gyenge és nagyon kétes erkölcsi alapon áll a spanyol drámairó ezen újabb alkotása, de a jelenetrendezés, az ügyes helyzetek, hatásos jelenetek biztosítják számára a sikert.

A dráma fő mozgató alakja egy fiatal leány, Enriqueta, ki első szerelmét éli. Szerelmes don Julióba és el is esik. Hat ez még megtörténhetik, de hogy egy kifogás-

TÁRCZA.

Az aradi vértanuk.

— Október 6. —

*Magyar szabadság dicső vértanui!
Tizenhárom szent! — Halhatatlanok!
Nem fog reátok feledés borulni,
Hirnevetek örök fényben ragyog!
Nem fog reátok feledés borulni,
Bár évezredet évezred követ,
Ti élni fogtok, mert emlékeiteknek
Szivünkben állítánk emlékkövet!*

*Élni fogtok, mert a halál tinéktek
Megdicsőülés volt, de nem halál!
Örök élet koszoruját nyerétek
Muló létért a magyar golgothán!
Nagyok voltatok száz meg száz csatában.
Dicsőségték, mint a nap, úgy ragyog . . .
De mégis leveretve, megalázva
A bitónál . . . legdicsőbb! legnagyobb!*

*Midőn zsarnok erőktől eltiporva,
Számunkra a keserv maradt csupán:
Oh nem! Nem tudtunk bizni egy szebb korba,
Csak zokogtunk a szabadság után!
Lelkünkben kin, sötét kétségbeesés . . .*

*Csillagtalan, elborult éjszaka
S egy jajszó Kárpátoktól Adriáig,
Egy jajkiáltás: oda a haza!*

*Nem volt elég nemzetünk haldoklása,
Szenvednünk kelle még irtózatón!
Megállott szívünk gyors verése, látva
A „tizenhárom“ hogy halt a bitón!
Szenvednünk kelle, hogy a rabláncz alatt
A haldokló hon vonaglott bele! . . .
Október 6 a mi történetünknek
Leggyászosabb, könnyyel irt levele.*

*Leggyászosabb?! Oh nem! Tündöklő e nap!
A mennyire tündöklő csak lehet!
Felénk ragyog belőle, mint fényes nap,
A vértanuság . . . a honszeretet!
Kinos, de nagyszerű martyr-haláluk
Adott a nemzetnek újult erőt,
Példát mutattak, hogyan kell meghalni! . . .
. . . Borulj le népem emlékek előtt!*

*Legyen ünnep, de nem a sötét gyásznap,
Feltámadásnak fényes ünnepe!
A sirba, mit a honnak s nélkül ástak,
A zsarroktség temetkezett bele.
Oh, lengjete körül dicső szellemek,
Hogy a honért éljünk csak egyedül,
Hogy hitek legyünk ez édes hazához,
Mint ök, halálig, rendületlenül!*

Nagy Ferencz.

Most, a hetedik év alkonyának közeledtével, bátran elmondhatjuk, hogy **megharcoltuk a hét éves háborút.** Minden év meghozta az idők méhéből a küzdelem anyagát. Nemcsak az ország közéletében, hanem szűkebb hazánkban: Borsodvármegyében is támadtak időnként zsarnokok, a kik embertelen vad-sággal támadtak minden jog és szabadság ellen, fehér rabszolgává aljasították az Isten képeire teremtett, szabad gondolkozással felruházott embert.

Volt idő, midőn a vad zsarnokok elleni küzdelemben egyedül állottunk. Bátran, nemes elszántsággal harcoltunk. Velünk volt az igazság és így miénk volt a győzelem. Legyőztük a vad zsarnokokat, oltalmunkba vettük a gyengét, az üldözöttet. Kezünkben ez az iczi-piczi aczél-toll, az igazság ereje által vezéreltetve, rettegett fegyverré vált a hatalmasok előtt s becsületes védő eszközzé az önzetlenül gondolkodó közönség szemében

Az ádáz harcok tüzeiben sem feledtünk meg **Miskolcz város és Borsodvármegye érdekeiről.** Városunk emelkedése, fejlődése, megyénk lakosainak jóléte, szellemi és anyagi előhaladása érdekében munkálkodni mindenkor legfőbb feladatunknak tekintettük. Arra törekedtünk, hogy a városi és megyei eseményeknek, egész közéletünknek hű tükre lássa s az ismereteket terjesztő és nemesen szórakoztató közleményeknek egész tárházát találja föl lapunkban az olvasóközönség.

S ha néha az eszmék harcában, az igaz szó kimondásában talán tulságosan is bátrak és merészek voltunk, ezt megbocsátotta nekünk úgy a közönség, mint **a kassai kir. ügyészség, mely** — mint biztos forrásból értesültünk — **lapunkat**

az összes felsőmagyarországi lapok között a legnagyobb elbárándozással olvassa

No, de nem azért emeltünk most szót, hogy magunkat dicsérjük, hanem csak azt akarjuk jelezni, hogy bennünket a **közönség folyton növekedő támogatása hatványozott munkára kötelez.** S a mennyiben belső dolgozó-társaink száma szaporodott, **lapunkat kibővítjük, új beosztással látjuk el** s azt az új évnegyed küszöbén **teljesen átalakítva** bocsátjuk az olvasóközönség elé.

Igaz, hogy lapunk új rovatbeosztása s színvonalának illetően való emelése áldozatot kíván tőlünk, mi azonban tesszük ezt tiszta szívből **a nélkül, hogy az előfizetési árt csak egy krajczárral is emelnők,** sőt karácsonyi ajándékkul úgy a régi, mint újonnan belépő előfizetőinknek teljesen díjmentesen adjuk a **„Szabadság“ 1899. évi díszesen kiadott nagy képes naptárát.**

A **„Szabadság“** előfizetési ára:

Negyedévre . . . 1 frt 25 kr.

Félévre . . . 2 frt 50 kr.

Egész évre . . . 5 frt — kr.

Mutatványszámokkal készséggel szolgálunk.

A „Szabadság“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Fodor—Markó-ügy

vagy

báró Hirsch betegsegélyző, u. n. jótékonyági egyletből kifolyólag származott Fodor—Markó-ügy.

Ez az, a mely már napok óta foglalkoztatja első sorban a miskolczyi orvosi kart, de a város intelligens köreit nemkülönben. A legkülönbözőbb formában, a legváltozatosabb alakban, nyíltan és burkoltan terjedt

és terjesztetett a hír, hogy az orvosi karnak két érdemes, veterán tagja között elmult idők folyamán éles ellentét fejlődött ki, mely legközelebb az egyiknek, dr. Markó Lászlónak, a másik, dr. Fodor Pál által történt nyilvános megsértésében jutott sajnálatos kifejezésre. Ha ez utolsó napokban két vagy több orvost látunk egy csoportban, biztosra volt vehető, hogy élénk eszmecseréjüknek ez az összeütközés képezte tárgyát, valaminthogy magán- és nyilvános helyeken a nagyközönség is különféle képen, de mindig a Fodor—Markó-ügyet pertraktálta, a nélkül, hogy e kellemetlen incidens eredetéről, az esemény történetéről megbízható információval bírt volna.

A találgatás, a hipotézis, a kombinációk jó- vagy ellenkezőhiszemű híresztelésnek véget vetett a borsodi orvos-gyógyszerészegylet f. hó 3 án tartott rendkívüli közgyűlése, melyen dr. Markó elnöki előterjesztésében (alakilag és tartalmilag egyaránt kitünően szerkesztett átiratban) az egylet nagy számban megjelent tagjai előtt tiszta képét nyújtja a közte és Fodor között fölmerült ügynek és midőn kéri az egylet lelkiismeretes bírálatát, kijelenti, hogy ezen ügy megköveteli a teljes nyilvánosságot, mint a fülledt levegőjü szoba az ablakok kinyitását. Dr. Markó intencziójának felelünk meg tehát, a midőn ez ügyet híven és teljes valóságban hozzuk a nyilvánosság elé. Ime:

Két és fél évvel ezelőtt történt, hogy a borsodi-orvos-gyógyszerész egylet tagjainak körében megindult az élénk mozgalom, mely a szék és fővárosban, Budapesten a nagy emberbarát, báró Hirsch Mór neve alatt alakult u. n. jótékonyági és betegsegélyző egyesület működésének Miskolcz városára és lakosaira való kiterjesztését megakadályozni célozta. A miskolczyi orvosegylet kitűzött célját úgy vélte elérni, ha az állítólagos jótékonyági egyletnek akkoriban már javában folyó működése alatt szerzett bő tapasztalatokon alapuló meggyőződésének kifejezést adva, egyrészt a nagyközönséget világosítja fel az iránt, hogy ezen ugynevezett jótékony intézmény nem egyéb, mint egy biztosítási vállalat, mely a nagyközönség jóhiszeműségét azáltal kívánja a vállalat

talánul művelt nagynéninek a gondjaira bízott leány annyira elvetemült legyen, mint a darab ezen mozgó teremtése, az nagyon kétséges és valószínűtlen. — Enriquetának eszeágában sincs, hogy don Julió neje legyen, inkább vágyódik a fény és gazdagság után és **szinleg** a milliomos don Fernandót bolondítja nappal és nyilvánosan s don Juliót szereti **szivből** este s titokban. — Természetes dolog, hogy ez már magában véve elvetemültség, de ez még csak kezdet, aztán jön a fokozat. — A midőn gyanuba jön, hogy esténként titkon don Julióhoz jár, miután nem érik tetten, hát mindent tagad. Tagad a végtelékig és cselszövényeivel eléri, hogy egy tiszta és művelt lelkületű leányra fogja az egészet. Rákeni a maga bűnét Matildera, erre az egyeneslelkű teremtesre, kit don Fernandó szeret s a ki vele nagynénje házában közös háztartásban él, don Juliót pedig elutaztatja, hogy távollétében Fernandóhoz mehessen nőül. Célját eléri s az ártatlan Matilde kénytelen távozni a házból. — Don Julió a lapokból megtudja, hogy Enriqueta férjhez megy. Levelet ír don Fernandónak, de hogy avatlatlan kezébe ne jusson az irás, azt don Justóhoz címeli közvetítés végett. Ez a don Justó nem egyéb, mint egy hig velejű „bölc“, a ki a darabban felesleges, vagy ha nem is egészen nélkülözhető személynél, de alapja-

ban elhibázott jellem, a ki csak azért létezik, hogy elsimítsa a bonyodalmakat. A levélborítékon a következő felírás van:

— Egy őszinte szív esdeklése don Fernandóhoz esküvője előtt.

Don Justó ezt a levelet két napig tartja magánál azon okból, mert nem sejti (pedig tudhatná), hogy ki írta s csak közvetlen az esküvő megtörténte előtt adja át Fernandónak. Matildet, az elűzött leányt, szerelme visszahozza s megjelen a házban. — Kéri Enriquetát, hogy mondjon le Fernandóról. Fernandó menyasszonyának, Enriquetának pártján van, a ki, miután Julió irását a borítékon felismeri, nem engedi elolvastatni a levelet Fernandóval. Rafogja, hogy Matilde írta s kéri, hogy tépje össze. Fernandó ezt nem teszi meg, hanem hogy annál nagyobb legyen a megvetése, olvasatlanul visszadobja a levelet Matildének. Julió levele tehát Matilde kezébe kerül. De hát mit ér már ez a bizonyosság, — az esküvő megtörténte. Az új pár megjelen. Matilde átadja a levelet Fernandónak s az olvassa:

— Enriqueta és én szerettük egymást. Ennek bizonyosságául szolgálhatnak — férjüi szavamon kívül — az ő levelei, melyek birtokomban vannak lakásomon, hol annyiszor megjelent szerelmesen hívó szavára stb. **Don Julió.**

Fernandó kétségbeesve kiált fel:

— Matilde! Én szerelmem! Enriqueta, szégyenem, gyalázatam! Átkozott a kötelék, mely összefűz bennünket!

— A kötelék már széjjelszakadt! — feleli Matilde s egy papírvágó késsel a pamlagra leszorított Enriquetának kioltja életét.

A násznép berohan. Fernandó hirtelen kikapja Matilde kezéből a gyilkos szerszámot s a levelet felmutatva, kiált:

— Meggyalázott! Ime a bizonyosság! Tehát megöltem. **Én öltem meg, én magam!**

— Mennyi vér! — jegyzi meg Donna Conception borzalmasan.

— Nem baj, anyám — feleli Fernandó — ez a **holt, a mely tisztit!**

S ezzel vége. Hogy mi lesz tovább Fernandóval, Matildeval, azt már nem tudjuk. Hihetetlen az egész történet, sok a fölösleges és sok az epizódrészlet, hanem — mint mondtam — a jelenetrendezés leleményes, a helyzetek rendkívül meglepők és hatásosak, s így a siker biztos. Kétségtelen, hogy a darab, tekintve a lelkes fogadtatást, melyben a közönség részesítette, még egy darabig műsoron marad. Különösen két rész ragadja meg és köti le a figyelmet. Az egyik az első felvonás azon jelenete, a midőn Matilde bevallja szerelmét Fernandónak, a másik a végjelenet, a mely a legszebb és legbecsebb része az egésznek.

latra terelni, hogy mellette meg a beteg-segélyezést mintegy ráadásaként gyakorolja, ezzel akarván tullicizálni a többi biztosító társulatokat és kárpótolni az egyesületbe lépni szándékozókat azért, hogy jóval nagyobb praemiumokat kell fizetniök egy oly biztosított összegért, melyet más intézeteknél jóval olcsóbban elnyerhetnek.

Tisztára kimutatni, hogy ez intézmény jótékonyasága a nagyközönség jóhiszeműségének közvetítésével, segélyével gyűjtött óriási tőkében áll, mely lehet, hogy jótékonyan hat fölfelé, de aránytalanul keveset juttat jótékonyaságából lefelé, a mint azt az egyesület alapszabályai is igazolják.

A borsodi orvos-egylet másrészt az által akarta elérni célját, hogy felhívta a báró Hirsch-egylet akkori orvosainak, dr. Grün és dr. Frank Miksa uraknak figyelmét az orvosi kar dehonesztálásával járó kizsákmányolásra, melyet a jótékony-egylet követ el akkor, a midőn fárasztó és idejüket mértéken túl igénybevevő munkájukért koldusdíjat előírányoz, míg maga a busás tagdíjakat szedi be. Felszólította kartási tisztelettel őket, hogy köszönjenek le állásukról. És midőn e felszólításnak eredménye nem lett, a borsodi orvosok egylete egyhangulag elhatározta, hogy azon urakkal addig, míg a báró Hirsch-egylet orvosai, konziliumba nem mennek. Ezen határozatot, melyet dr. Markó László körözüvény alakjában minden egyes egyleti tagnak hához küldött, ezek egyenként és fejenként kötelezőleg aláírták.

Körülbelül egy fél évre ezután történt, hogy Berente ura, Szepessy Gyula, beteg lett s egyik sürgőnyel dr. Frank Miksát, másikkal dr. Fodor Pált hívta ki betegágyához. Ekkor dr. Franknak, ki személyesen eljött dr. Fodorért, hogy együtt menjenek konziliumba, kijelentette, hogy ő Hirsch báróféle egyleti orvossal együtt tanácskozni nem megy, mire dr. Frank egyedül ment Berentére és a következő napokon is csak maga ment ki.* Ezek után következő egy-két, vagy több hét múlva ugyancsak Szepessy Gyula

* Dr. Fodor néhány sorban közölte dr. Markóval azt az eljárást, melyet Frank Miksával szemben követett, mire Markó azt felelte: Hozott határozatunk értelmében nem is cselekedhetett másképen.

A szereplők igyekeztek jól bemutatkozni. Az előadás általában élvezetes és kifogástalan volt. — *Gazdy* Aranka Matildet sok bensőséggel és hatásosan játszotta meg. Első fellépésénél mindjárt megnyerte a közönség rokonszenvét. Tehetséges drámai hősnő. Szép alak, játéka, alakítása korrekt, nem keresi a hatást üres szenvelgésben, szerepét közvetlen természetességgel és élvezetesen adta. *Tomcsányi* Rózsi kitűnő naiva, de *Enriqueta* szerepe nem neki való volt. *Enriqueta*, ki rugója az egész darabnak, egy rosszakaratú, intrikákkal bővelkedő kigyó, szerepe jóval nehezebb a Matildénál. Ilyen erős, kétes jellemet egy olyan kedves játéku és behizelgő hangu naivának nem szabad játszania. — *Könyves* Jenő sok hévvel és még több szenvedéllyel alkotta meg *Fernandó* szerepét. Jobb kezekben nem lehetett e szerep. *Gazdyval* együtt többször hívták a lámpák elé. — *Ebergényiné* Amália *Donna Conception* szerepében szintén ki tűnő volt.

A többi szereplőknek, *Szepessy* Gusztáv (don Lustó), *Palágyi* Lajos (don Lorenzó), *Sarlay* Cornél (don Julió) nem nyílt alkalomuk kiválóbb alakításra s csak a keretet adták meg Matilde és *Enriqueta* szerepéhez.

Carolus.

urhoz Berentére sürgőnyileg hivatott ismét dr. Frank Miksa és dr. Markó Pál, ez utóbbit azonkívül még a szentpéteri járás-orvos, dr. Rosenfeld is ugyancsak Szepessy Gyulához hívta tanácskozásra egyazon időre. Dr. Markónál aznap megjelent dr. Frank Miksa s azon kérdésére, jön-e Markó vele délután Berentére, ez röviden azt válaszolta: Tudod, hogy nem mehetek, nem megyek... Erre Frank azt a kérdést vetette föl, hogy ha kijelenti itt ünnepélyesen, hogy ezennel megszűnt Hirsch-orvos lenni, lemond itt állásáról, akkor eljön-e Markó vele? Amire ez kijelentette, hogy ha ezt a nyilatkozatot Frank irásban adja, akkor elmegy.

Igy történt délután a vonatnál; Markó, mielőtt a kupéba szállt, birtokában volt azon kötelező írásbeli nyilatkozatnak, hogy Frank Hirsch orvosi állásáról vissza fog lépni. Sőt midőn Markó azon időre vonatkozólag, mely a nyilatkozatban, mint a lemondás ideje volt kitűzve, megjegyzést tett volna, Frank kijelentette becsületszóval, hogy olybá tekinthető, mint ha már lemondott volna. És kiemenének Berentére és kigyógyíták a beteget.

E közben valóságos forradalmat idézett elő az orvosi körökben kiszivárgott ama hír, hogy az elnök maga volt — a hozott határozat ellenében — egy Hirsch báró doktorral konziliumban.

Mi sem természetesebb, mint hogy az inkriminált cselekményt rövidesen követett egyik rendes közgyűlésben a „Borsodi-Orvos-Egylet” szövege az ügyet és dr. Markó Lászlót felelősségre vonta. Ez alkalommal elnök dr. Markó László teljes objektivitással előadott indokolt előterjesztése alapján a közgyűlés egyhangulag helyeselte dr. Frankkal szemben követett eljárását és bárminemű, a Hirsch báró egylettel szemben hozott határozat megsértésének vádját alól ugyancsak egyhangulag felmentette és ezt jegyzőkönyvileg megörökítette.

Azóta 2 és fél év gördült le az örökkévalóság lejtőjén. E hosszú idő alatt megmegujult a báró Hirsch-egyletnek, mint jótékonyági egyletnek, az egyesület ülésein történt dezavválása, egyszer-mászor védekezni is kellett egyik-másik helybeli tagtársnak egy Hirsch doktorral állítólag abszolvaált konzilium gyanúja ellen a nélkül, hogy valaha többé a Markó-Frank ügy érintett volna, vagy csak precedensül is felhozott volna, mert hiszen Markónak egymagának sikerült, a mire egész egyletünk törekedett részben a Hirsch-egylettel szemben, a menyenyiben egyik orvosát a lemondásra bírta.

Két és fél év mult el, mint mondók — azóta és most ismét egy üdvös mozgalom indult meg az orvosok körében, melyet dr. Katona József megyei főorvos kezdeményez, és melynek célja Borsodvármegyében az országos orvosi szövetséget egy fiókjának létesítése Miskolczon. Mint minden üdvös, közzé előmozdítását célzó mozgalom, ez is élénk visszhangra talált a borsodi orvosgyógyász-egylet ez idő szerinti elnökénél, ki csakhamar közgyűlést hirdetett, hogy a mozgalom kontemplált célját, a fiókszövetséget nyelbeüssük. Et nunc venimus az anyyi port fölvert tulajdonképeni

Fodor—Markó ügyhöz.

Az elnök, dr. Markó által hirdettet és egybehívott közgyűlésbe sietett a többi egyleti taggal együtt dr. Singer Henrik is, midőn utjában dr. Fodor Pállal jöve szembe, ezt is a gyűlés látogatására hívta, mondván, hogy a fiókszövetséget megalakítása van tervbe véve. Erre dr. Fodor Pál felel: „Én csak tisztességes társaságban szoktam megjelenni.” Elképedve, kérdőleg nézett dr. Singer az ekként megszólalóra, mire ez rögtön kimagyarázva magát, így szólott: Olyan egyletnek, melynek elnökét nem ismerem el tisztességes embernek, gyűlését nem látogatom!

(Vége következik)

HELYI HIREK.

Október 6.

A magyar nemzet vértanúinak az aradi Golgothán történt halála emlékére Miskolcz város hazafias közönsége holnap délelőtt gyászünnepet ül, mely tudvalevőleg reggel 9 órakor a reformátusok Kossuth-utcai templomában, 10 órakor pedig a minorita atyák templomában megy végbe. A kibent romlatlanul él a nemzeti érzés, az ma inkább, mint valaha, iparkodni fog, hogy tünnetőleg kimutassa kegyeletét a szabadság vértanúinak emléke iránt.

— **Személyi hír.** Dr. *Katona* József, Borsodvármegye főorvosa, a napokban Mező-Kövesden időzött, mely alkalommal szigorú ellenőrző vizsgálatot tartott a járvány megszüntetésére kiadott rendeletek végrehajtása tekintetében.

— **Hymen.** *Steinfeld* Andor négyesi kántortanító jegyet váltott mult hó 29-én Miskolczon. *Szücs Mariska* urhölgygel, özv. *Szücs Sándorné* bájos és kedves leányával. Tartós boldogság kövesse e szép frigykötést.

— **Sturmán György adománya.** A napokban látogatta meg *Sturmán* György, a keresztesi választó-kerület országgyűlési képviselője Cserépfalu községet, mely alkalommal 100 frtot adományozott az épülőfélben levő templomra. Ez okból Cserépfalu közönsége ez uton mond halás köszönetet nevezett képviselőnek, ki e nemes cselekedetével nemes lelkének adta tanujelét.

— **Hymen.** *Erdélyi* Gyula v. felügyelő számtiszt folyó hó 1-én kelt egybe özvegy ludrovai *Moys* Bertalanné, született Czehmester *Batek* Janka urnővel.

— **A lengyel-zsidók bevándorlása ellen.** A miskolczi ipar- és kereskedelmi kamarához a kassai kamara — a bajon czélszerűen segitendő — a következő kérdéseket, illetőleg átiratot intézte:

Bármennyire legyünk is áthatva a keresztény vallás magasztos tanaitól, bármennyire hódoljunk is a szabadelvűség nagy és dicső elveinek, lehetetlen, hogy honfiai aggodalommal ne nézzük azt a mértani arányban bekövetkező népességszaporodást, melyet a vagyontalan lengyel-zsidóknak hazánk határszéli vármegyéibe való tömeges bevándorlása előidéz. Jóravaló, munkás, kultur-fejlesztő népelemeknek a szent korona birodalmának területére való bevándorlását bölcs királyok mozdították elő minden időben és olyanok letelepedését szívesen látta a nemzet. De jóravaló munkás, kultur-fejlesztő elem-e a hazánkat sáskamódra ellepő szegény lengyel-zsidóság? E kérdésre bizonyára minden objektív szemlélő nemmel fog felelni. De akadémiikus fejtegetések, hirlapi cikkek és a szószékről terjesztett kárhazatos antiszemitisztikus agitáció nem képesek a bajt orvosolni. Törvényhozási intézkedésekre van szükségünk, ha czélt akarunk érni. Mielőtt ezen intézkedések provokáltatnának, hiteles adatokat kell szereznünk alaptételünk igazolására céljából. E célból hivatalos tisztelettel kérjük, a következő kérdéseinkre szíveskedjenek mielőbb alapos részletességgel válaszolni:

1. Milyen tapasztalatai vannak hatósága területét illetőleg a lengyel-zsidók bevándorlásának mérve tekintetében?
2. Milyen hatással van ezen bevándorlás az iparra, kereskedelemre és a földműves nép jólétére?
3. Milyen eszközökkel véli a bajt orvosolhatni?

— **Szüreti mulatság.** A miskolczi Dal- és Önképző kör 1898. évi október hó 15-én a „Korona” szálloda disztermében dal- és tánczczal összekötve jótékonycélú szüreti ünnepélyt rendez. Belépti díj: Családjegy 3 személyre 1 forint 50 krajczár Személyenként 80 kr. Karzat 40 kr. Nemzeti ruhá-

ban csak azok jelenhetnek meg, a kik arra felkértek. Kezdeté 7 és fél órakor. A mulatság alkalmával a dalárda három darabot ad elő. Ezen kívül előadásra kerül a Jammó-Quartet, előadják; Bedécs Lajos, Csasznik Ferencz, Petrik József és Kollár János urak. Olaszzene, előadja: Bedécs Lajos úr.

— **A magyarországi jegyzők egyesülete** mult hó 25. és 26-án tartotta rendes közgyűlést Budapesten mely alkalommal Morvay Jánost, Mező-kövesd város jegyzőjét, egyhangulag első aljegyzőnek választották.

— **Temetés.** *Lehoczky* György nyugalmazott honvédezedes kihidegült hamvait vasárnap örök nyugalomra helyezték. Az impozáns temetésen — melyet *Kompolthy* I. temetkezési intézete méltó feltűnést keltő pompával és nagy pontossággal rendezett — a helyőrség tisztikara, az 5-ik gyalogezred egy zászlóalja és a katonai zenekar is megjelent. A temetési szertartás után a remek művi érzékporsót a gyönyörű új üveges gyász-kocsira téve, az impozáns menet az ág. ev. temetőbe haladt, hol e drága hamvakat átadták az édes anyaföldnek.

— **Erzsébet lesz a neve.** Poétanép a magyar — mindhiába. Csupa szív, szíve csupa érzelm, érzelmé csupa szeretet. Minden keresi a poétikusát s minden cselekedetében megtalálod őt magát a poétát. A nagy szomorúság első napjaiban mennyi szivvirágot hordott össze a magyar nép. Még Bécsnek is juttatott belőle, a mely csak posvány-laput tud termelni. A bécsi nagy temetést is a magyar tette meghatóvá, nélküle hideg látványossággá fajította volna az ilyesmiben kedvét találó durva bécsi nép. S itthon, óh hogy meggyászolta azt a tőle oly távol pihenő szép halottat, mintha minden ház a maga födele alatt őrizte volna hét napon át a drága tetemet. Mindenkinek egy csomó bánat szakadt le a szivéről, ha valami új jelét találhatta ki gyásza nyilvánításának. S mit szólnak önök, jó olvasók, a gyászoló szeretetnek ehhez az újabb ötlethez, a melyet lapunk egyik barátja közöl velünk, a kinek módjában állott hiteles helyen szerezni tudomást erről a szinte családi jellegű s mégis általánossá vált poétikus kis mozgalomról. A mióta a nagyasszony a bécsi kapuczinusoknál vett szálást, az Erzsébet név elveszítette egyik legszebb viselőjét. Nos a magyar anyák — itt nálunk legalább — azon vetekednek, hogy az új szülött leányaiknak sorra — az Erzsébet nevet adják. Elszállt a golya, meghozza a várt kis vendéget; jelentik a kis mamának, hogy a jövevény az ő neméből való: boldog mosolylyal mondja rá nyomban: Erzsébet lesz a neve. Az a szenvedő kis asszony, a ki csak az imént sóhajtott föl a jó Istenhez, hogy az élet-halal patakjának az innenső felén engedje maradni; az a szenvedő, életben maradt kis anyja a második gondolatával már ott kalandoz a kiszívott, halott anyjánál, a nagyasszonynál; örömeiben is a gyászhoz tér vissza röpke lelke s azt mondja: Erzsébet lesz a neve a kis leánynak. Ha fiu lett volna a kis szülevény, talán azt mondta volna vagy ő vagy az apa, hogy pap lesz, katona lesz s ezt bizonyos önérzettel mondta volna akár ő, akár az apa. Leány lett. Hát szintoly büszkeséggel, mintha azt mondaná: katona lesz, pap lesz, mondja most: Erzsébet lesz. És ha hiszik, ha nem, úgy van, hogy azóta majd minden harmadik leánynak Erzsébet nevet ad az anyja. Az apja is. Igen, az apák is sorra ezt a nevet választják az újszülött leányaiknak. Volt olyan, a ki előre megállapította, hogy ha leánykát küld neki a jó Isten, hát Margit, Vilma, Erzsébet lesz a neve. Aztán beköszöntött a fülönfüggőre vágyakozó apróság. De beköszöntött az a rettenes nagy nap is. Akkor fölment az apa az anyakönyvvezetőhöz s oda tette eléje a papírost, a melyekre már előre reáírta tintával, mi legyen a neve a bejelentett csecsemőleánynak. Akkor már az Erzsébet név plajbászszal ki volt törülve

a harmadik helyen s odairódott a Margit elé ugyanazzal az előbbi plajbászszal az Erzsébet név. — Hát a magyar így is tud siratni, így is tud gyászolni, így is tud — szeretni.

— **Sajtópör.** *Menszáros* Zoltán üzletvezetői segédtitkár sajtópert indított *Szent-Imrey* József, *Géczy* István és *Temesvári* Zoltán hivatalnoktársai, mint a „Szabadság” augusztus 31-iki számában megjelent nyilttéri közlemények szerzői ellen. A kassai sajtóügyi vizsgálóbíró megkeresésére *Bulyovszky* Gusztáv központi vizsgálóbíró kihallgatta a bepanaszolt hivatalnokokat.

Magdolna szerencséje. Ugy volt a sor, hogy a Gordonban évekkal ezelőtt egy boldog szerelmes pár járta estidőkön az utcákat. Talán most is jár ott boldog szerelmes pár, de olyan boldog, mint ez vala, — alig. A férfi pár évvel idősebb volt a leánynál, de szerelmes, — mérhetetlenül. És a leány, a szőke Magdolna, az is igen szerelmes vala. Hanem szegénységben élt mind a kettő, — nem került volna ki a stafírungra való se. S a férfinak egyszer megszólalt a szíve:

— Most még nem kötlek én magamhoz, Magda. Elmegyek szerencsét próbálni. Ha Isten éltet s megadja, a mit kívánok, érted jövök. Várj reám.

A férfi aztán elment. Sokáig hanyódott, vetődött idegen vidéken, míg egyszerre csak megjött róla a hír, hogy Amerikába ment. Magdolna türelemmel várt egy évig, — kettőig, háromig. De hát örökké csak nem maradhat leány, — gondolta — s mikor a távolélő kedveséről a negyedik esztendőben sem hallott, — *férjhez ment* áhhoz, a ki elsőül megírta. De a házasságuk nem volt boldog. Kálvária járás annak a szegény aszszonynak az élete; az ura üti, veri s ő csak tűr és szenved . . .

Tegnap aztán nagy megpróbáltatáson ment keresztül. Levelet kapott a régi szeretőtől, a tengeren túlról. A levélirő áradó örömmel mondja el, hogy kedvezett neki a szerencse, jó módban van, most már haza jön — Magdolnáért. Magdolna megkönyezte a sorokat s reszkető kézzel írta meg a választ:

— *Ne jöjjön, már késő!*

És a többek között most ujabban megint két emberi szív viseli a keresztet, mit ajándékol kapott a sorstól.

— **Borsodvarmegye közigazgatási bizottsága** f. évi október hó 12-én d. e. 9 órakor Miskolcra, a megyeház székháza tanácstermében, rendes havi ülést tart br. *Vay* Béla főispán elnöke alatt.

— **Egy műveltlelkű hölgy,** *Galanthay Fekete* Istvánné urnő, kit néhány évvel ezelőtt a miskolci ev. ref. felsőbb leányiskolához a francia és német nyelv tanítónőjéül választottak meg, de a ki ezt a megtisztelő állást családi körülményei miatt el nem fogadhatta, ma városunkban megtelepedett. Nevezett urnő a párizsi egyetemen nyerte képesítési okmányait, melyeket *Hidvégi* Benő kir. tanfelügyelőnek bemutatott. *Francia* és *német* nyelv tanítására vállalkozik. Ezenfelül mint okleveles ipartanító, a *majolika festészetből* is ad a legújabb rendszer szerinti oktatást. Városunk intelligens közönsége *Tóth* Pál felsőbb leányiskolai igazgató tanárnál további értesülést nyerhet, a ki bővebb felvilágosítást szívesen ad.

— **A közönség érdekében** igen üdvös és célirányos intézkedéseket tett a miskolci postahivatal. A levélkezesítők számát ugyanis 8-ról 10-re szaporította s intézkedett a felől, hogy a levélsekrényekből este 9 óráig bedobott levelek útnak indíttassanak. Ezekért az intézkedésekért *Csurgai* Béla felügyelő postafőnök bizonyára elismerést érdemel.

— **A miskolci zenekonzervatórium** pénteken este magas művészi színvonalon álló zeneestély volt. Ez alkalommal az intézetnek mult évben végzett növendékei: *Knoblauch* Margit, *Fuchs* Eugenia és *Fodor* Mariska urhölgyek és *Knoblauch* Richard

és az igazgató, *Klima* Mihály szerepeltek. Az intézet hangversenyterme a kellemetlen idő daczára egészen megtelt intelligens közönséggel, mely a szereplőket zajos ovációban reszesítette. Meg is érdemelték. Mert *Fodor* Mariska a magasabb énekművészet, *Knoblauch* Margit és *Fuchs* Eugenia a zongoraművészet, *Knoblauch* Richard pedig a hegedűművészet terén meglepő és elragadó dolgokat produkáltak. Előadás után a közönség lelkes éljenzése között az okleveleket osztották ki.

— **Tűz.** Tegnap délelőtt 11 órakor megszólalt a vészharang. A Király-utczában ütött ki a tűz, a hol egy asztalos műhely égett le. A tűzoltóság gyors megjelenése mihamar gátat vetett a tűz tovaterjedésének.

— **Az asztalosipar remeke** azon hálószoba berendezés, a mely a *Makra* Mátyás utódai cég butorúzetében kiállítva látható. Az egész munka a cég saját műhelyében készült s az 1896. ézr. országos kiállításon kitüntetést nyert, bármely fejedelmi ház *diszét* képezhetné. Gratulálunk a különben is jóhírű cégnek munkájához.

— **Erzsébet királyné** szobrára a polgármester által kibocsájtott, a borsod-miskolczi gőzmalomnál letett aláírási iven adakoztak: Borsod-miskolczi gőzmalom részvény-társaság 150 frt, Schrecker Lipót 15 frt, Máté Ferencz 3 frt, Braun Jakab 2 frt, Karikás Gyula, Leszih Lajos, Sidlauer Ignác, Eötvös Lajos, Neuman Mór, Singer Adolf, Kohn Jakab, Klein Károly, Siegelman Zs., Balogh Sándor, Meskó László, Ajut Ferencz, Steiner Péter, Pekár Sándor, Wyhlid Anton, Deák Kálmán 1—1 frtot, Szabó Imre, Kasza Imre, Waigovcsik Lajos 50—50 kr., Langer Friedrich 40 kr., Turi Péter, Neuman Jakab, Nehézi Károly, Lipcsey Antal, Cseh Sámuel, Kis Ferencz, Szilvássy József, Kazinczi József, Fodor János, Bodolóczky Lajos, Harangi, Győr János, Makranczi János, Dávid József, Kónya Pál, Bacza Ferencz, Kosztin József, Kis Antal, Hanzik J., Kis János, Gavallér, Füleki Gyula, Müller Péter, Czapp E., Hilóczki István 20—20 krt., Föbhen 05 és 10 krt. Összesen 197 frt 65 krt. Miskolcz, 1898. október 3. *Soltész* N. Kálmán polgármester.

— **Könyomdaátvétel.** A jó hirnevű, 25 év óta fennálló *Ferenczi B.* cég könyomda-műintézetet *Márkus* Dávid törekvő fiatal ember, ki a cég nyomdájának több éveken át művezetője volt, e napokban megvette és azt helyesen új s modern gépekkel rendezte be. Ajánljuk ezen vállalatot az érdeklődők figyelmébe.

— **A Magyar Hirlap,** melynek szerkesztője: *Fenyő* Sándor, a következő időkben még hatalmasabban lép ki a küzdőterre a szabadságért, a demokracziáért és a liberalizmusért. A legszorgalmasabb állandó főmunkatársa maga *Jókai* s az első elsején kívül dolgozótársai között vannak a legfelsőbbek, ezek között *Türr* István. **A Magyar Hirlap,** mely a legelterjedtebb valamennyi budapesti napilap közül, az új évnegyedben két eredeti regény közlésébe fog, az egyik *Jókainak* a Magyar Hirlap számára írt új nagy regénye: *Gyász orgiák*, a másik *Bródy* Sándor: *A kőműves* című munkája. A lap terjedelme ujabban ismét bővült. Előfizetési ára egy hónapra 1 frt 20 kr., évnegyedre 3 frt 50 kr. A vidéki előfizetők igen sok kedvezményben részesülnek. Nevezetesen. Az „Évszak” című gyönyörűen illusztrált divatlapot negyedévenként 80 krajczárért, a „Kis világ” című képes gyermeklapot negyedévenként 50 krajczárért kapják meg. A „Magyar Szalon”-t, e kitűnő havi folyóiratot szintén kedvezményes áron, a Magyar Hirlappal együtt negyedévre 5 frtért rendelhetik meg a *Magyar Hirlap* előfizetői. N. B. A Magyar Hirlap ez idei 200 oldalra terjedő *ingyenes karácsonyi albuma valóban pompás és szenzációs lesz.* Megkapja min-

denki, a ki most belép előfizetőnek. Kiadóhivatal: Budapest, Honvéd-utca 4. szám.

— **Kiváló finom apró thea-sütemény**, egy kilogram 2 frt, egy finom puha magyará-torta 50 kr., egy kilogram francia praliné (töltött csokoládé bonbon) 2 frt a *Megay* Róbert *csukrászdájában* Miskolczon.

VIDÉKI HIREK.

— **Hivatalvizsgálat.** *Bónis* Bertalan főszolgabíró megkezdte járása területén a hivatalok vizsgálatát.

— **A főszolgabíró és a vörheny.** *Bónis* Bertalan főszolgabíró dr. *Ráczkevy* József járási orvos kíséretében Mező-kövesden bejárta az egész város területét, hogy meggyőződést szerezzen arról, vajjon a járvány megszüntetése tárgyában kiadott rendeleteket kellő szigorral és pontossággal hajtják-e végre.

— **Halálozás.** Mező-Kövesdről vesszük a szomorú hírt, hogy *Orosz* Károly, Mező-Kövesd városának III. jegyzője, jobblétre szenderült. A megboldogult hosszú 74 éves pályáját a közügy szolgálatában töltötte el. Ifjúkorában elejétől végigharcolta a szabadságharcot, mint tüzemester. egészen a fegyverletételéig Bem táborában szolgált. Később hosszú ideig *Boisdóv* megye híres és rettegett csendbiztos volt, míg végre a közbiztonságnak államivá tétele után szülő városában III-ik jegyző lett. A derék férfi mindenütt megállta helyét s elhunyt bizonyára mély részvétet kelt az egész vármegyében. Áldás és béke lengjen porai fölött!

— **Zárlatfeloldások.** Szomolya, Novaj és Cserépfalu községekben szigorú dezinfekció után a sertésvész miatt elrendelt zárlatokat feloldották. Ezek a községek sortésállománya tehát résztvehet szintén az országos vásáron.

— **Megugrott szinigazgató.** Mező-Kövesden működött szintársulat szubvenzióért folyamodott a belügyminiszterhez s kapott is 150 frtot. *Homokay* László szinigazgató, a mint megkapta a pénzt, a kapufélfától vett bucsut és ott hagyta a társulatot. Hogy hová lett, még családja sem tudta megmondani. A tagok pedig, kik közül különösen *Zoltán Gyula* volt leginkább érdekelve, mert 130 forintnyi gázsija volt benn, egy ávva garas fizetést sem kaptak. Mint halljuk, többen feljelentéssel élnek az ellépett direktor ellen.

— **Újságírók sorsjátéka.** Tudvalevő, hogy a *Budapesti újságírók Egyesülete* saját segítő alapjának gyarapítására nagyszabású tárgysorsjátékot rendez. A sorsjegyeket a napokban bocsátották forgalomba és máris óriási mennyiségben keltek el. A diszes kiállítású sorsjegyek minden bankházban, pénzügyintézetnél, pályaudvaron, hajóálmáson, dohánytözsdeben és nagyobb hivatalban kaphatók és pedig darabonként egy koronaért. A sorsjátéknak hat húzása lesz, és minden sorsjegy mindegyik húzásra érvényes. Az első húzás 1899. január 4-én, az utolsó 1899. február 21-én lesz. A főnyeremény 100,000 korona értékű. Összesen 2475 nyereményt sorsolnak ki 250,000 korona értékben. A főnyereményen kívül öt 20,000 koronás melléknyeremény van. A nyereménytárgyakat a sorsjáték kezelősege kívánatra 20 o/0 levonással készpénzben visszavásárolja. Mondanunk sem kell, hogy ilyen kedvező feltételek mellett Magyarországon még alig rendeztek sorsjátékot és kétségtelen, hogy a közönség a sorsjegyeket már jóval az első húzás előtt elkaphatja. Ép ezért nagyon is ajánlatos, hogy mihamarább vásárolja meg mindenki a maga sorsjegyét. A húzások feltétlenül azokon a napokon fognak megtartatni, a melyek a húzásra meg lettek állapítva. Ez szintén egy okkal több arra, hogy a közönséget vásárlásra serkentsük, hogy esetleg meg ne történhessék, hogy az, a ki sorsjegyét akar venni, már elkésett és sorsjegyét sehol sem kaphat. A sorsjáték kezelősege gondoskodott arról, hogy az ország

legkisebb községeiben is kaphatók legyenek a sorsjegyek, ha azonban mégis megtörtént volna, hogy valamely helységbe nem jutottak el a sorsjegyek, ez esetben forduljon bárki akár szóval, akár írásban a sorsjáték kezelősegehez (Budapest IV., Kossuth Lajos-u. 1 sz.)

— **A járvány.** Mező-Kövesden a vörheny-járvány már szűnőfélben van úgy, hogy nemsokára az iskolák is megnyithatók lesznek. Ideje is már, hogy eltávozzék tőlünk az Isten haragja, mely annyira sújtott bennünket, de különösen némely családot. Találjanak enyhülést az Isteni bölcsesség végtelen irgalmában!

— **Feljelentette magát.** *Kis* József kistályai lakos mostoha atyját megverte, miért is az az egrí kórházba került. *Koczka* András, a megvert mostoha apa időközben meghalt s mostoha fia a mező-kövesdi járásbírósnál feljelentette magát, mint mostoha apja megölője. Az orvosi bonczolás azonban természetes halált állapított meg a meghaltánál, miért a bíróság szabadiábra helyezte ugyan a magát feljelentett *Kis* Józsefet, de a fenytő eljárást nem szüntette meg.

— **Lopás.** Péntek Imre tinót adott el a miskolczi vásáron s *Halászi* Imrével kiment az állomásra, hogy hazautazhasson. Az állomáson mellőlök szegődött *Czeglédy* Mátyás füzes-abonyi lakos is. Minthogy sokáig kellett várni a vonatra, lefeküdtek aludni. A mint Péntek felébredt, azt vette észre, hogy a pénze oda van. Nyomban jelentést tett a rendőrségnél, mely *Czeglédy* Mátyást és *Halászi* Imrét megmozgatta, de mert semmit sem talált náluk, elbocsájtotta. Másnap *Czeglédy* ismét felutazott Miskolczra, de onnan gyalog indult el s egészen Nyárádig jött. Itt betért a korcsmába, s mulatni kezdett, sőt be is rugott alaposan. Később az állomásra ment volna, hogy most már vonattal utazzék tovább. Azonban a csendőrségnek feltűnt ez a költekezés s letartóztatva bekísérte a mezőkövesdi kir. járásbíróshoz, hol töredelmesen bevallotta, hogy a Péntek Imre pénzét ő lopta el, de elásta ott s másnap ment fel érte.

— **Paraszt-dráma.** Szihalmón egy özvegy ember, kinek egy fia van, elvett egy özvegy asszonyt, kinek két lánya van. Ez persze nagyon természetes. De az apa fiától azt követelte, hogy vegye feleségül egyik mostoha nővérét és itt kezdődik a bonyodalom. A legény egy másik leányt szeretett s halálni sem akart a házasságról. Végre győzött az apai akarat, s a legény megtört szívvvel oltárhoz vezette mostoha nővérét. Itt kezdődik a tragikum. A fiatal menyecske rajongott férjeért, ki őt lelke mélyéből gyűlölte. Isten és emberek előtt neje volt a legénynek s még sem szakíthatott a házasságot rózsatőjéről csak egy virágot is. A fiatal férj most is csak mostoha-fivére volt és semmi más. A szomszéd csinos barna leánya után epekedett folyton. Végre nem állhatta tovább s egy este eltűnt otthonról. A család rosszat sejtve, keresésére indult s meg is találta a vasuti síneken feküdve, hol a vonatot várta, mely tagjait szétzúzta. A fiatal férjet hazavitték s vigasztalták azal, hogy majd beletörődik. Tegnapelőtt éjjel a menyecske fejni ment volna. Feltűnt neki, hogy sötét van még most is az istállóban s ezt anyjának tudtára is adta, ki aztán sietve ment lámpással az istállóba. Borzasztó látvány tárult eleibe. Mostoha fia, illetve veje felakasztotta magát, de még élt. Hirtelen elvágta a kötelet s a fiatal férj ismét életre jött. Ez a körülmény hatott atyjára s beleegyezett, hogy a válópert megindíthassa fia, mely annál könnyebben fog keresztül menni, mert a házasság most sincs anticzipiálva.

Színház, irodalom, művészet.

— **Színház.** A szintársulat eddigi három előadása után bizalommal és érdeklődéssel tekintünk a saison elé. A hatás, mely a *Felt a malu tielit* előadásánál nyilvánult

a vasárnapi „*Cziterás*“ és hétfőn színre került „*Mária bátyja*“ előadásainál is meg volt. A közönség rokonszenvvel fogadta az összes szereplőket. Vasárnap *Konti* operettjében mutatkozott be *Hevessy* Janka, az új koloratour énekesnő és *Gergely* Gizella, a szubrett, mindkettő kellő sikerrel, habár némi kívánni valót hagytak maguk után. *Hevessy*, mint *Kukurilli*, játékban, előadásban sokban hasonlít *Gallyasi* Paulára, de hangjáról ezuttal még nem szólhatunk háttározottan, mert kissé be volt rekedve s nem sikerültek énekszámái úgy, a mint talán sikerülni fog később, a midőn nem fog gyengélkedni. Megjelenése elegáns, sikkes, játéka élvezetes és gyönyörködtető. *Gergely* Gizella Rozettája szintén gyenge volt eleinte bizonytalansággal játszott, a mit csak a darab vége felé birt leküzdeni. Egyébiránt mindketten elérték a kellő hatást s semmi kétség nem fér hozzá, hogy szívesen látott alakjai lesznek a színpadnak s kedvencei a közönségnek. A tavalyi drámai anyából komikává változott *Nagy* Vilmának csak előnyére van a szerepkörváltás, *Kukurillát* játszotta elfogadhatóan s kellő komikummal. Kiváncsiak vagyunk további szereplése iránt, hogy lesz-e képes pótolni a *Kissné* Katiczát. — *Kozma* István Rikardója egyike legjobb alakításának, erőteljes hangon énekelt és szépen játszott. *Szathmáry* Árpádban kitűnő buffót nyert a társulat, azt megmutatta első fellépésével. *Mátray* Kálmán és *Sarlay*, a két komikus, a két „titkos rendőr“, frenetikus hatást értek el. Nem csak a karzati, de az egész színházi közönséget állandó derűtségben tartották. A baritonistát, *Hadait*, csak a színlapon láttuk, — a színpadon nem, szerepét *Tiszay* játszotta. A beugrás kissé kellemetlen benyomást tett; de hát nem lehetett másképp, mert *Hadai* csak hétfőn érkezett meg.

A hétfői „*Mária bátyja*“ mint első néplőadás, főképen a karzati publikumnak szólt. Az egész darab ki volt vetkőzve a formájából, — nagyon is vigan ment. A hatás természetesen nem maradt el. Dicsérrel kell kiemelnünk első sorban is *Tomcsányi* Rózsit, ki *Erzsike* szerepében teljesen meghódította a közönséget. Nem volt egyetlen jelenete sem, a melyet gyönyörrel ne vett volna a közönség. Jutott is a tapsból bőven. *Staud* Margit, mint *Szuzsika*, szintén sok tapsot kapott. A fiatal énekesnő távolléte alatt megszépült és megszökült. Szőke lett a haja és — jól fest, a többi szereplők is jók voltak. *Szepessy* Gusztáv, mint kedélyes apa, kitűnő alakítást adott, nemkülönben *Mátray*, *Haday* és *Kozma*. *Gazdy* Aranka (*Mária*) és *Nagy* Vilma (*Erősné*) csak előnyére voltak a többieknek, ellenben *Palágyi* Lajos *Körmös* Ferkója nem sikerült. Igen jól akarta, nagyon is vehemens volt s épen ezért nem ért el semmi hatást.

— **Uj baritonista.** Szintársulatunk baritonistája, *Sárközy* Alajos, szerződésétől visszalépett, helyébe a szinigazgató *Haday* Józsefet, a vidéki színészet jeles baritonistáját szerződtette.

CSARNOK.

Jankához.

Te rólad beszéltek,
Egész este rólad;
Elmondták: milyen szép,
Milyen szende, jó vagy.

A leborulásig
Megtetszettél nekik:
Dicsérték arcodat,
Hajadat, szemeid.

Szivem csak hallgatta
És nem tett egyebet:
Arcodat csendesen,
Ringatva, — remegett. —

Alapítva: 1873.

Kitüntetve:

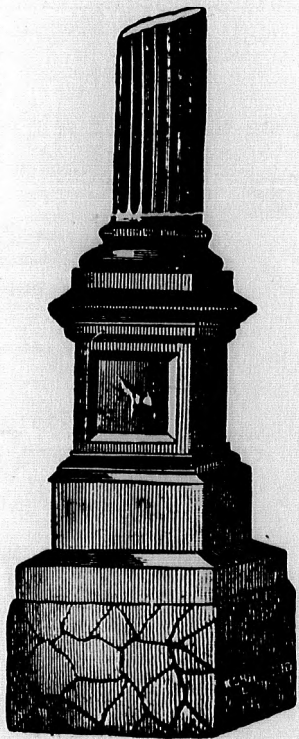
a dobreczeni orsz. tanszer-kiállításon
és az 1886. ezredéves orsz. kiállításon.

A MAGYAR NŐ

nemcsak szellemében, hanem alakjának fejlődésében is **kecsbben**
van fejlődve. Ezt továbbra is megtartanunk csak úgy sikerül, ha ismert
czettől jószabású fűzőt (miedert) veszünk.A mely cikkben, hogy a régi jó hírnevet továbbra is csak fo-
kozthassam, van szerencsém a n. é. hölgyközönség becses figyelmébe
ajánlani óriási fűző gyári raktáramat, a mely hozzám való bizalommal, úgy mint eddig,
ezután sem fogok visszaélni.Dús raktár: mindennemű zerge-, glace- és szarvasbőr-keztükből hölgyek, urak és gyer-
mek számára; továbbá mindenféle külföldi pipere- és illatszerek, nemkülönben férfi-
ingek, gallérok, kézelők, mindig a legdivatosabb **nyakkendők, harisngák, zsebkendők, nadrág-
tartók, esőernyők** stb. divatcikkekkel. Szpecialista orthopédiai betegápolási cikkekben, a
leghíresebb tanárok előírása szerint.**Fűzők és keztük tisztításai elfogadtatnak**, valamint **mérték szerint** készítettnek.
Beesés pártfogását továbbra is kérve, vagyok teljes tisztelettel:

KÁLNAI LIPÓT, keztü- és fűzőgyára

MISKOLCZ és DEBRECZEN.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. figye-
lmet a **Vay-ut 7. szám alatt**, a volt Moskovics-gép-
gyárral szemben, **ezelőtt két évvel nyitott és je-
lenleg ujonnan berendezett**

sirkőüzletemre

felhívni, a melyet több külföldi gyárossal történt szer-
ződésem folytán sikerült első rangúvá emelnem.Külföldi köveim a következők: **Fekete és szürke**
gránit, sléziai fehér, fekete és szürke márvány, norvégiai
kék Labrador, svéd fekete 1-ső, 2-od és 3-ad osztályú
kövek stb. stb.Az igen tisztelt építész és építető urak figyelmébe
pedig különösen bátorkodom ajánlani **kölépcsőimet**, a
melyek gránitból, hosszában recézve, **folyóméterenként**
6 frtért kaphatók.A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok
kiváló tisztelettel:

Simon Frigyes.

Vh. 374. sz.

1898.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi
LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel
közhírré teszi, hogy a miskolczi kir. törvény-
szék 1898. évi 1043. D. számú végzése kö-
vetkeztében Terhes Lajos ügyvéd által kép-
selt, Borsod-Miskolczi Hitelbank javára, Kazay
Andor és neje ellen 73 frt s járulékai éréjéig
foganatosított kielégítési végrehajtás utján
le- és felülfoglalt és 619 frt 12 kr-ra becsült
butorok, lovak, kocsi, bricska, szán, juhok
stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverésen
eladatnak.Mely árverésen az edelényi kir. járásbíró-
ságnak V. 395/2. 1898. számú végzése folytán
73 frt tőkekövetelés, ennek 1897. évi szept.
hó 29-ik napjától járó 6% kamatai és eddig
összesen 34 frt 85 kr-ban bíróilag már meg-
állapított költségek erejéig alpereseknél,
Felső-Nyáradon leendő eszközlésére
**1898. évi október hó 12-ik nap-
jának délelőtti 10 órája** határidőül
kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly
megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érin-
tett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107.
és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mel-
lett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is
el fognak adatni.Ezen árverés egyidejűleg Spicz Albert 70
frt, Spicz Lajos 70 frt, Győri Béla 60 frt,
dr. Grósz Viktor 31 frt és Hebrony József 63 frt
83 kr. követelése s jár. iránt is elrendeltetik.Kelt Edelényben, 1898. évi szeptember hó
28-ik napján.

Lévay,

kir. j. bírósági végrehajtó.

Amerikai zsebórák

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja,
szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké.**Ára darabonként 3 frt.**Jótállás mellett, míg a készlet tart. — Hozzá
ezüstös óraláncz 60 krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon
kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva.
Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől meg-
ment. Tartós és pénzmegtakarító.**Darabja 3 forint.**A penge *** csillagos aczélból és a többi részei
alpacából vannak.

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:**POLLÁK SÁNDOR** főbizományosnál BUDAPEST,
V. ker., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik.

Üzlet beszűntetés.

Tisztelettel értesitem a n. é. helybeli és vidéki közönséget, hogy 28 év óta az itteni piacon fennálló

vászon- és női divatárú-üzletemet

f. évi október hó végén

megszüntetem,

minélfogva a raktáron lévő összes árúk bámulatos olcsó árakon adatnak el.

Amennyiben a kedvező alkalom már csak igen rövid ideig tart, tisztelettel kérem a n. é. vásárló kö-
zönséget cikkeimben szükségletét minél előbb fedezni, mert ilyen előnyös bevásárlási forrás nem mindig kínálkozik.

Uj vállalatomról később lesz szerencsém a n. é. közönséget értesíteni.

Tisztelettel:

FRIEDMAN HERMAN

Miskolcson, a színház épületben.

SCHWEITZER TESTVÉREK

központi raktár és iroda

MISKOLCZON.

FIÓKÜZLETEK:

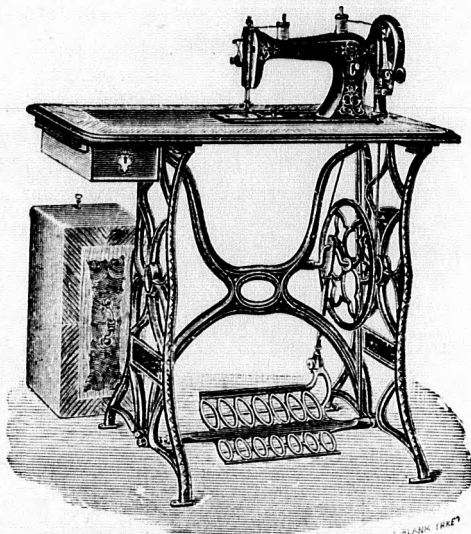
* DEBRECZENBEN * és * EPERJESÉN. *

AJÁNLUNK:

Minden rendszerű varrógépeket himző készülékkel családi használatra, női és férfi szabóknak, cipészek-, eszmiadiák- és kalaposoknak stb. stb.

Eredeti amerikai Wheeler Wilson D. 12. számú

a legtökéletesebb varrógép bőrmunkákhoz, a legjobb és legtökéletesebb szerkezetű

SINGER

karikahajós-, körhajós-, Howe- és
Cylinder-rendszerű

varrógépeket,

kényelmes részletfizetésre is a legalsó
gyári árakban.

Nagy mechanikai varrógépjavitó-műhely,

MIHALOVITS-féle

Harmat-Crème

Arcszépítő kenőcs.

- A Harmat-Crème a legjobb arcszépítő s később-
ápoló kenőcs, mely üdév, puhává, fehérré
teszi az arcz bőrt.
- A Harmat-Crème sem ólmot, sem higanyt nem
tartalmaz s teljesen ártalmatlan hatású.
- A Harmat-Crème nappal is használható, miután
nem zsiroz s a poudert jól állja.
- A Harmat Crème nem teszi fényessé az arczot
s fehériti a bőrt.
- A Harmat-Crème kiváló jó hatású mindennemű
bőrbajoknál; pattanások s mites-erek (bőr-
atkák) elmulasztására, napégette s szélkifujta
arcznál, s kéznél.
- A Harmat-Crème teljesen zsirtalan, habszerű, jó illatú
arcszépítő egy téglényének ára egy korona.
- A Harmat Sz ppan, mely a Crème hatását fokozza,
darabonként 35 kr

Főraktár a készítő MIHALOVITS I. gyógy-
szerésznél Debreczenben.

Miskolczon kapható:

BARUCH GYULA úr gyógyszer-tárában.

Törlesztéses kölcsön

földbirtokokra és bérházakra,

kölcsön a valódi becsérték $\frac{1}{2}$ részéig 15—60 év közti időre.

Birtokos felmondhat bár mikor, intézet nem mondhat fel.

Csekély kamattal a főke is törlesztetik.

Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan.

Beküldendő csakis telekkönyvi és kataszteri birtokiv.

WEISZ SIMON

bankbizományi üzlete

Miskolcz, Széchenyi-utca 30. szám.

10864 sz.
tkv. 898.

Árverssi hirdetményi kivonat.

A miskolczi kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Miskolczi Takarékegyesület** végrehajtatónak **ifj. Gergely András és tsai** végrehajtást szenvedett elleni 150 frt követelési járulékaik iránti ügyében a miskolczi kir. törvényszék területén levő, a varbói 405. sz. tkvben A I. 1—5. rsz. 360., 395., 438., 649., 725. hrsz. a. foglalt ingatlanokra s az ehez tartozó erdő és legelő illetőségre az árverést 531 frtban megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fent megjelölt ingatlan az 1899. évi **jan. hó 3-ik napján d. e. 9 órakor** Varbó község hazánál megtartandó árverésen a kikiáltási áron alól is eladni fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Miskolczon, 1898. évi szept. hó 15-én.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Sebe Alajos,
kir. törvénzéki bír.

TÖRVÉNYSZÉK.

— **Kegyelmi kérvényt** nyújtott be a kir. törvényszék útján az igazságügyminiszterhez Frank Albert 84 éves, miskolci lakos, ki orgazdaság büntetéseért 8 hónapi fogházbüntetésre ítéltetett s büntetését megkezdette.

— **A kecske.** A mi a bikának a vörös pösztő, az a szabónak a — kecske. A szelíd, szakállas állat említése a legjamborabb szabót is kiforgatja a béketűrésből s nem egyszer tettelegességre is ragadja. Így történt a multkoriban is.

A Főtér egyik szabóüzletébe beállított egy vevő:

— Ruhát akarok venni.
A szabó örvendezve dörzsölte a kezét s hozzáfogott a vevő kiszolgálásához.

— Parancsoljon uraságod, becsületesemre, a legjobb ruha az egész üzletemben s a mi fő, potom negyvenöt forintba kerül.

— Az sok, én oly drágát nem veszek.
— Körülbelül milyen árban méltóztatik?
— Mondjunk tizenégy forintot.

A szabó összenyalabolta a ruhákat és szó nélkül elfordult a vevőtől. Az várt egy darabig, aztán pedig sarkon fordult s távozni akart.

— Tetszik ez a ruha negyven frtért?
— Nem.
— Harminczötért?
— Mondom, hogy drága.
— Harminczért . . . huszonötért?

A vevő menni készül.
— Vakuljak meg, ha husznál olcsóbban adhatom. Tetszik?

— Tizenégyet adok érte, szól vissza a vevő az ajtóból.

Kerek egy óra hosszáig tartott az alku-dozás, a szabó tizenhétre szállt már le, a vevő is ráigért egy forintot. — A vásár azonban nem jött létre s a vevő távozott.

— Hé, uraság, még egy szót, — hivta vissza az utcáról a szabó a makacs vevőt.
— Többet nem adok.
— Akarja tizenhétért?

— Tudja mit, hogy a káposzta is megmaradjon, a kecske is . . . tovább nem mondhatta, mert a „kecske“ szó hallatára elfutotta a vér a szabó arczát s egy hatalmas pofon kíséretében kidobta a makacs vevőt.

Ma a büntető járásbírósa előtt találkozott újra. A szabó bocsánatot kért, a mire a panaszos visszavonta panaszát. A mint most már jóbarátságban kifelé mentek, a szabó megszólalt:

— Odaadom tizenhatért . . . A panaszos gondolkodott egy kicsit, aztán kezét nyújtotta a szabónak.

— Jó. Lásza, ennyit akartam igérni magának, a mikor kidobott.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Dembinszky aranyórája.** A szabolcs-megyei muzeum egy érdekes órával szaporodott, a melynek története a következő: „Dembinszky sürgős útjában 1849. februárban a felvidék egyik falujába érkezett, teljesen kiállott lovakkal. Engländer Dávid ottani bérlő önként felajánlotta fogatát a vitéz tábornoknak, mire ez az ajánlatot megköszönve, mondá:

— Öregem! Nem biztos ám, hogy megláthatja-e újra fogatát!

— Ennyi áldozattal én is tartozom a hazámnak — jegyezte meg az öreg ur.

Dembinszky a fogatot elfogadta Engländer Dávid és arany zsebóráját adta neki emlékül. Harmincz évvel ezelőtt Engländer Dávid leányát feleségül vette Glück Ignác fűszerkereskedő. A derék öreg ur vejének adta ajándékba a féltve őrzött óráját, a melyet az most a szabolcsmegyei muzeumnak ajándékozott.

— **Naptári furcsaságok.** Az alábbi naptári furcsaságokat bizonyára csak kevesen ismerik. Az október mindig ugyanazon hétköznapon kezdődik, a melyiken január; az április, a melyiken június; a december, a melyiken szeptember; február, márczius és november mindig ugyanegy napon kezdődnek. Azonban ezen szabályok szökő évre nem szólnak. Évszázad sohasem kezdődhetik szerdával, péntekkel vagy szombattal. A közönséges esztendő mindig azon a napon végződik, a melylyel kezdődött. Az esztendők annyiban ismétlődnek, hogy huszonnyolcz év után ugyanaz a naptár tér vissza.

— **Luccheni büntetése.** Az utóbbi napokban több oldalról méltatlankodva hozták föl, hogy a gyilkos Luccheni a genfi katonai törvény értelmében nem ítélték halálra és hogy a börtönben sem lesz rossz dolga, mert az idejét eltöltheti majd valami foglalkozással. A dolog azonban nem így áll, Lucchenire borzasztó büntetés vár, az ugynevezett rekluzion, melyre mint gyilkost ítélni fogják. A büntetés ezen nemére elítélt bűnösöket a genfi St.-Antoine börtönbe viszik, hol a föld alatt három emeletnyi mélységben fekvő czellákba zárják őket, a melyekbe egyetlen napsugár sem hatol be, a levegő dohos és teljes sötétség uralkodik. Ágyat ezeknek a borzasztó czelláknak lakói nem kapnak és a földön kell aludniok és csak egyszer hetenként viszik ki őket egy órára a börtön udvarára, hogy friss levegőt szívhassanak. Ilyen fogságot kell elszenvedniök a rekluzióra ítélteknek egészen addig, míg bele nem halnak. Ezidőszerint csak egy elítélt van ezekben a rettenetes czellákban, a melynek Luccheni lesz a második lakója és a mely büntetéshez képest a halálraítélés valóságos kegyelem volna.

— **A hol nem kell adót fizetni.** Az a község, a hol nem kell adót fizetni, bizonyára a — holdban van, így gondolkozhatik a százféle adóval sanyargatott olvasó. Pedig csodák csodája, hogy ebbe az Eldorádóba eljussunk, nem is kell az ország határát átlépnünk, mert ez a boldog község itt van nálunk, Abauj-Tornában, neve: Felső-Metzentzéf. Ez a község követésre méltó példát mutatott, midőn a magyar állam ezeréves fennállásának emlékére 30.000 forintos alapítványt tett abból a célból, hogy kamataiból a Felső-Metzentzéfén illetőséggel bíró s ott lakó polgárainak tulajdonában levő ingatlan birtok után kivettett föld- és házosztályadóját, továbbá a föld- és házbirtok után járó II. osztályu kereseti adóját fődözzze. Ezzel az áldozatkészséggel a község megkönnyíti lakosainak megélhetését és meg fogja akasztani az amerikai kivándorlást. A praktikus alapítványról szóló alapítólevelet most terjesztették föl a belügyminiszterhez megerősítés végett.

— **A nyiltér.** Egyik vidéki lap nyiltterében olvassuk a következő nem mindennapi nyilatkozatot:

„Véget vetni akarván a zsarolásoknak, melyeket a helybeli korcsmárosok rajtam, valahányszor leittasodtam, elkövetni szoktak, kik ugyanis a részegségem utáni napon rendszeren nagyobb összegekről szóló olyan számlákat terjesztenek eléem, melyeket én, állításuk szerint, ittas állapotban csináltam legyen, ezennel figyelmeztetem a helybeli vendéglős urakat, hogy nekem ittas állapotban csakis készpénz ellenében nyujtsanak italt, mert én semminemű utólagos számlát ezentul kiegyenliteni nem fogok.“

Szerkesztői üzenetek.

— A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol és kéziratokat vissza nem ad. —

— **Színvparti urnak.** Helyben. Uram! Ha ön a Golez Julián hangját és eljárását helyesli, akkor az arra mutat, hogy Ön előtt is ismeretlen föld a hírlapirodalom. Manapság Istennek jóvoltából a hírlapirodalom terén haladtunk már Miskolcra is annyira, hogy nem nézik azt, vajjon az író, a mikor ír, párduezos kaczagányt öltött-e magára, vagy csak egyszerű polgári ruhába öltözött? Az irodalom fölszentelt berkében mindenki egyenlő fogyverrel:

azzal a piezi *aczel-tollal* harezol. A ki ebben a szentelt berekben sarkantyus csizmában, göggel, másokat lenéző, felfuvalkodott ábrázattal jelenik meg, az senkinek sem imponál, csak nevetség tárgyává válik. A közönség nem keresi, hogy az író alarez alatt ki harezol; neki tökéletesen mindegy, akár a „mucsa kántor“, akár Döbrögi Demeter az a vitéz, a ki a küzdterén áll, csak ember legyen a gáton. Az irodalom szentelt berkében nem is tanácsos a magas állással dícselkedni; mert akkor az üres fejű hőködő, gögös Döbrögi Demeter még inkább nevetség tárgya lesz, ha őt a szerény „mucsa kántor“ alaposan legyüri. Az irodalom szentelt berkében sohasem érvényesült az a föltevés, hogy: „A kinek az isten *hivatalt* ad, *észt* is ad hozzá.“ Caligula császár a maga hátsólovát „szénator“-rá tette. *Magas hivatali állásban* volt tehát ló ő nagysága s nagy buta-fejűben zöleg tekintett a *szegény* Horáciusra, a ki nem viselt fényes állást, csak episztolákat *írt* és ódákat *énekelte*. De hát mit használt a *magas hivatali állás*, ha ló ő nagysága az irodalom mezején csak *rguri* és *taposni* tudott? . . . Látja uram, itt nálunk az állás nem imponál s épen azért nevetségos Golez Julián gögös, pöffeszkedő eljárása, a mikor lenézte a szegény — *mucsa kántort*.

— **D. K. urnak.** „Október 6.“ című ódáját nem közölhetjük, miután elkésve érkezett; — különben is gyenge verselmény. A levele végpontjában foglaltakra legnagyobb sajnálatunkra, mielőtt ismer-nők, térszűke miatt választ nem adhatunk, hanem ha alkalomadtán meglátogat bennünket, akkor készséggel felelünk.

— **Huszár D. urnak.** A közleményeket megkap-tuk. Köszönet.

— **Elszállott a fecske.** Uraságod csak még most tudja? Bizony elszálltak — az ön verseivel együtt!

— **Berger L. urnak.** Legközelebb átnézzük s ha bevalik, sorát ejtjük.

— **N. Sándor urnak.** Hallgatni ezüst, beszélni arany! Soká jön, — valószínűleg sok lesz!

— **Hőfőherke.** Nem tudjuk, de ha tudnánk, talán akkor sem mondanánk meg, mert önnek épenséggel nem szabad tudnia!

— **Nabugodonozor.** Hogy van-e ellenvetésünk az ellen, hogy ön a „Nabugodonozor“ írói álnevet választotta? Nincs kérem semmi ellenvetésünk, nekünk mindegy, ha Pityi Palkó néven ír is. Egyet azért ajánlunk. Ha teljesen inkognitó kíván maradni, mint a hogy írja is, akkor leghelyesebb lesz, ha a hallgatást választja, mert azok a dolgok, a miket beküldött, még iskolai dolgozatoknak is rendkívül gyengék lennének, tisztelt Nabugodonozor ur!

Téli menetrend.

Ha a sárguló levelek hullása, a színészek megérkezése s az elégikus hangu lírai termékek bő szaporulata nem volna elegendő, mint „első fecske“, mely az ősz hozza, beköszöntött a M. Á. V. igazgatósága is, pláne mindjárt telet jósolva, *téli menetrend-jével*. A nyári szezon és a téli szezon beköszöntése előtt május és október elején szokták a vasutak menetrendjeiket megváltoztatni. Az október hó elején, tehát a mai napon életbelépő téli menetrend nálunk semmi változást nem idéz elő. A vonatok ugyanazon rendben és időben érkeznek és indulnak, mint ez előtt. Menetrendünk tehát továbbra is ugyanaz marad.

VASUTI MENETREND.

A vonatok **érkeznek** Miskolcra.
— **Érvényes 1898. október 1-től.** —

Napszaka	Óra	Perz	A vonat neve	H o n n a n
Reggel	6	54	tv. sz. sz.	Forró-Enes
„	6	55	v. v.	Budapest
„	7	09	tv. sz. sz.	Szerencs
„	8	54	v. v.	Szendró (göm. p.-u.)
„	9	10	sz. v.	Fülek („ „)
„	9	25	gy. v.	Szerencs—Ujhely
„	9	31	„ „	Kassa
Délelőtt	10	40	sz. v.	Fülek (göm. p.-u.)
„	10	57	gy. v.	Budapest
Délután	12	37	sz. v.	Szerencs—Nyiregyh.
„	12	52	„ „	Budapest
„	2	—	„ „	„
„	2	56	„ „	Szerencs—S.-A.-Ujh.
„	3	16	„ „	Kassa
„	5	42	gy. v.	„
„	5	43	sz. v.	Fülek (göm. p.-u.)
„	5	52	gy. v.	Szerencs—Ujhely
Este	6	20	„ „	Budapest
„	7	43	v. v.	Szendró (göm. p.-u.)
Éjjel	11	44	„ „	Fülek („ „)
„	12	34	sz. v.	Szerencs—Nyiregyh.
„	1	31	„ „	Kassa
„	2	06	„ „	Budapest
„	2	17	gy. v.	Kassa csak jun. 15-től
„	2	34	„ „	Budapest „ „ „
„	2	51	sz. v.	Budapest

A vonatok **indulnak** Miskolcraól.
— Érvényes 1898. október 1-től. —

Napszaka	Óra	Perc	A vonat neve	H o v a
Reggel	5	49	sz. v.	Fülek (göm. p.-u.)
"	6	14	v. v.	Szendrő „ „
"	9	38	gy. v.	Budapest
Délélőtt	11	12	sz. v.	Fülek (göm. p.-u.)
"	11	09	gy. v.	Szerencs—Ujhely
"	11	19	" "	Kassa
Délután	12	45	v. v.	Budapest
"	1	04	sz. v.	Kassa
"	1	37	v. v.	Szendrő (göm. p.-u.)
"	2	20	sz. v.	Szerencs—Ujhely
"	3	06	" "	Fülek (göm. p.-u.)
"	3	11	" "	Budapest
"	3	31	" "	"
"	3	36	" "	Szerencs—Nyiregyh.
Este	6	02	gy. v.	Budapest
"	6	30	" "	Szerencs—Ujhely
"	6	37	" "	Kassa
"	6	57	sz. v.	Fülek (göm. p.-u.)
Éjjel	12	54	" "	Budapest
"	1	56	" "	"
"	2	32	gy. v.	" (csak jun. 15-től)
"	2	44	" "	Kassa („ „ „)
"	2	50	sz. v.	"
"	3	24	" "	Szerencs—Nyiregyh.
"	3	40	" "	Fülek (göm. p.-u.)

1223.
r. 1898.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a miskolczi kir. járásbíró-ságnak 1898/Ó 467/7. számú árverést rendelő végzése folytán **néhai Kónya Ferencz hagyatékához tartozó és 1139 kor. 80 fillérre** becsült házi butorok és felszerelvények, arany- és ezüstneműek, könyvek, férfi és női ruhák, ágyneműek, konyhaedények, tányérok és konyhai felszerelvényekből álló ingóságok **Miskolczon, F.-Papszer-utca**

14-ik szám alatti háznál 1898. évi október hó 12-ik napján délelőtt 9 órakor nyilvános birói árverésen készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Ezen árverésre a venni szándékozók ezenel meghivatnak.
Miskolczon, 1898. évi szeptember hó 29-én.

Némethy Károly,
bir. végrehajtó.

Árverési hirdetmény.

Weiszlovits Samu magánzálogintézete (Széchenyi-utca 116. szám, a takarékegyelet tőzsomszédságában) közhírré teszi, hogy a nála zálogban lévő és már elévült zálogtárgyak: **arany-ékszer, értékpapir és különféle ingóságok**

1898. okt. 10-én d. u. 2 órakor és október 11-én d. e. 9 órakor

nyilvános árverésen eladatnak.

Egyszersmind figyelmeztetnek a zálogtulajdonosok, hogy a fenti időpontig zálogtárgyaikat **kiválthatják.**

Együttal bátorkodom a n. é. közönség tudomására adni, hogy az árverésen viszsamaradt ékszerek ékszerüzletemben, zálogházam tőzsomszédságában, a legjutányosabb árakban kaphatók.

Miután az óras-iparra engedélyt nyertem, elfogadok mindennemű javításokat

a legjutányosabb árak és jótállás mellett. Üzletem reggeli 7 órától esti 7 óráig áll nyitva a t. közönség rendelkezésére.

Az üzlet szombaton is nyitva van.

Miskolcz, 1898. október hó 5.

Weiszlovits Samu,
magánzálogház-tulajdonos.

Tisztességes és ügyes

aquisiteurök

fix fizetés- és jutalékkal

alkalmazást nyernek

az „ANKER“

Életbiztosító Társaság főügynöksége,

Schwarcz Bertalannál.

Buza-tér 1. szám.

Korrekt, elegáns, hibátlan munka!

WAGNER ÉS SZELÉNYI

gőzerőre működő, a kor igényeinek megfelelő, divatos betűnemekkel és sajtókkal felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

MISKOLCZON

készülnek: bármily terjedelmű művek, naponként vagy hetenként megjelenő hírlapok, folyóiratok, pénzügyi kimutatások, zárszámadások, táblázatok fekete és színes vonalzással, lakadalmi és bál meghívók, körlevelek, falragaszok, árjegyzékek, ezégy nyomások levélpapir- és borítékra, czinkártyák, számlák, gyászjelentések, czinkék, névjegyek, tánczrendek és minden a nyomdászat keretébe vágó, itt fel nem sorolt, egyszerű avagy több színben nyomandó munkák.

Áraink **bárkivel szemben is reálisak**, a megrendelés minősége- és mennyiségéhez mérten aránylag igen jutányosak, miről t. megrendelőink már eddig is személyesen meggyőződést szerezhettek. Elvünk: a papiron elmondottakat tényekkel is bebizonyítani, miért is ajánlatunknál a hangzatos: „minden versenyt legyőző“ kifejezések használatát fölöslegesnek tartjuk, s kérjük t. megrendelőinket, hogy állításunk igaz voltáról személyesen meggyőződni sziveskedjenek.

Jutányos árainkról tessék személyesen meggyőződni.

Gyors és pontos kiszolgálat!

Jutányos árainkról tessék személyesen meggyőződni!

Jutányos árainkról tessék személyesen meggyőződni!